

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag
Vår ref.: 22/5993-2
Saksbehandler: Ingebjørg Skrindo
Dato: 09.02.2022

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 632 – Smittevernråd ved unntak fra isolasjon

Oppsummering

- Besvarelsen inneholder en presisering av forslag til unntak fra isolasjonsplikten ved besøk til fødende eller alvorlig syke/døende pasienter.
- Det er utarbeidet konkrete råd for slike situasjoner der det er påvist covid-19 smitte enten hos pasienten eller den besøkende.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Ingebjørg Skrindo
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

HelseDirektoratet, Beredskap @helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd Utbrudd

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 632 – Smittevernråd ved unntak fra isolasjon

Oppsummering

- Besvarelsen inneholder en presisering av forslag til unntak fra isolasjonsplikten ved besøk til fødende eller alvorlig syke/døende pasienter.
- Det er utarbeidet konkrete råd for slike situasjoner der det er påvist covid-19 smitte enten hos pasienten eller den besøkende.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglige underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI) og i dialog med FHI. Underlaget fra FHI finnes under overskriften *Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet* og i eget vedlegg.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag 632 - Smittevernråd ved unntak for isolasjon

Bakgrunn

Helse- og omsorgsdepartementet viser til «Forsert svar på covid-19 oppdrag fra HOD 619 – råd og anbefalinger – forsert besvarelse om unntak fra isolasjonsplikten». Det er ønskelig å sørge for at besøk til fødende og alvorlig syke/døende pasienter kan gjennomføres slik omtalt, og det er derved behov for å gi smittevernaglige råd til institusjonene og den enkelte.

Etatenes utkast til forskriftsregulering av det foreslåtte unntaket synes å legge opp til at det skal fattes enkeltvedtak, jf. andre ledd som lyder:

Unntaket fra isolasjonsplikten gjelder bare dersom besøket kan gjennomføres på en smittevernaglig forsvarlig måte. For at unntaket skal kunne benyttes må det gjøres en konkret vurdering av medisinskaglig ansvarlig helsepersonell.

Det fremgår imidlertid ikke noen nærmere vurderinger av hvem som skal fatte et slikt vedtak og regulering av klageadgang osv. Departementet er usikker på om etatene har hatt til hensikt å stille krav om at det skal fattes enkeltvedtak eller om det vil være smittevernaglig tilstrekkelig med en generell unntaksbestemmelse uten krav om at det skal fattes enkeltvedtak.

Oppdrag

Det bes om at det forberedes for publikasjon konkrete smittevernråd i de tilfeller det skal være besøk til fødende, alvorlig syke/døende pasienter, hvor det er påvist smitte med covid-19 hos enten pasienten eller den besøkende. Rådene må omfatte råd om tiltak ved transport, og råd til institusjonene (kommunale helseinstitusjoner, helseforetak), samt til den enkelte.

HOD ber etatene vurdere om det er smittevernaglig forsvarlig at unntaket utformes uten at det stilles krav om at det skal fattes enkeltvedtak. Det bes i så fall om et nytt utkast til forskriftsregulering med vilkår som skal stilles for at unntaket kan anses oppfylt. Det bes også om forslag til tidspunkt for ikrafttredelse av unntakene.

Frist: 9. februar

Kontaktpersoner: Siri Helene Hauge siri-helene.hauge@hod.dep.no

Tjaarke Hopen: Tjaarke.Hopen@hod.dep.no

Bakgrunn

Forsert besvarelse på oppdrag 619 om unntak fra isolasjonsplikten ble levert 8. februar. Det er ønske om å videreutvikle rådene som var vedlagt besvarelsen og besvare noen juridiske spørsmål. Se for øvrig oppdragsteksten.

Andre relevante oppdrag

Oppdrag 619

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

FHI sitt underlag til oppdrag 619 omfatter deres vurdering og råd ved om besøk ved påvist smitte hos pasient eller den besøkende. Her er hele FHIs underlag fra oppdrag 619 som omhandler oppdrag 632. Underlaget er i sin helhet er vedlagt oppdrag 619. i tillegg er underlag for oppdrag 632 vedlagt dette oppdraget.

Folkehelseinstituttets vurdering om besøk ved påvist smitte hos pasient eller den besøkende

Folkehelseinstituttets vurderinger om hvordan besøk (til fødende, alvorlig syke, døende) kan foregå i helseinstitusjoner ved påvist smitte hos pasient eller den besøkende, inngår i dokumentet 22/3960-10 Forsert svar på covid-19 oppdrag fra HOD 619 – råd og anbefalinger – forsert besvarelse om unntak fra isolasjonsplikten for sak Covid-19 - Oppdrag nr. 619 fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) - Råd og anbefalinger. Sendt fra Helsedirektoratet til HOD 8.2.2022.

Smittevern faglig vurdering

Helsetjenesten har under hele pandemien fått god erfaring med håndtering av covid-19 og hindre videre smitte inn i helsetjenesten. De fleste smittetilfeller som har vært i helsetjenesten har vært forårsaket av smitte fra personer som en ikke kjente smittestatus til ofte ved smittede ansatte. Det har vært lite rapportert videre smitte fra kjente tilfeller, noe som tyder på at de smitteverntiltak som er i helsetjenesten ovenfor kjente covid-19 tilfeller er gode. Det vurderes derfor at det å unntaksvis ha besøkende eller ledsagere som er positive i veldig liten grad vil øke smittepresset eller smitterisikoen i helsetjenesten.

Besøk av pårørende/ledsager med påvist covid-19

Råd til besøkende i spesialisthelsetjenesten og kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner legges til grunn;

- <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/helsepersonell/spesialisthelsetjenesten/?term=&h=1#raad-til-besoekende-og-ledsagere>
- <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/helsepersonell/kommunale-helse-og-omsorgsinstitusjoner/?term=&h=1#raad-om-besoek-i-helse-og-omsorgsinstitusjoner>

Sykehus og sykehjem

I spesielle situasjoner som ved fødsel og alvorlig sykdom, bør sykehus og sykehjem tilrettelegge for at pårørende/ledsager kan delta i fødsel og komme på besøk, også når pårørende/ledsager har testet positiv for SARS-CoV-2. I spesielle avdelinger i sykehus, eksempelvis hematologiske avdelinger, transplantasjonsenheter, bør disse utarbeide egne råd for besøk basert på lokale risikovurderinger.

Rutiner for hvordan besøk kan gjennomføres bør utarbeides i samarbeid med smittevernpersonell lokalt basert på lokale risikovurderinger og forhold.

Besøk må avtales med avdelingen hvor pasienten ligger og besøk må organiseres av avdelingen i forhold til mottak av pårørende/ledsager, informasjon om bruk av personlig beskyttelsesutstyr og opplæring i bruk og hvor på- og avkledding kan skje.

Bruk av personlig beskyttelsesutstyr

Ved besøk til pasient som ikke er smittet, må smittet pårørende/ledsager benytter munnbind.

Pårørende skal gå direkte til den avdelingen hvor pasienten ligger og ikke oppholde seg i felles arealer.

Ved besøk når både pasient og besøkende er smittet, trenger ikke besøkende å benytte beskyttelsesutstyr inne på pasientrommet, men følger ellers rådende i avsnittet ovenfor.

Når pårørende/ledsager ikke er smittet, men skal besøke smittet pasient/beboer, følges lokale rutiner beskrevet i infeksjonskontrollprogrammet som ved besøk til pasienter med andre smittsomme sykdommer.

Transport

Pårørende/ledsager skal ikke ta offentlig transport. I spesielle situasjoner, eksempelvis hvor pårørende/ledsager har nedsatt mobilitet kan det vurderes av kommunen å bistå med rekvirering av bil gjennom Pasientreiser HF.

Besøk av pårørende/ledsager til pasient/beboere med påvist covid-19

I spesielle situasjoner som ved fødsel og alvorlig sykdom, bør sykehus og sykehjem tilrettelegge for at pårørende/ledsager kan delta i fødsel og komme på besøk selv om pasient/beboer er smittet av covid-19. Sykehus og sykehjem har rutiner for besøk hos smittede pasienter/beboere der eget infeksjonskontrollprogram følges.

Helsedirektoratets vurdering

Helsedirektoratet leverte i forsert svar på oppdrag 619 et forskriftsunntak som gir unntak fra isolasjonsplikten for personer som skal besøke nærstående som er alvorlig syke, og for personer som skal være med som ledsager under fødsel.

Hensikten med forskriftsforslaget var ikke at en aktuell institusjon skulle fatte enkeltvedtak i hvert enkelt tilfelle. Et krav om enkeltvedtak vil kunne føre til administrative prosesser hos sykehus eller andre institusjoner som berøres av unntaket. Slik vi vurderer vil det være tilstrekkelig med et generelt unntak fra isolasjonsplikten i forskrift, som suppleres med råd til gjennomføring av enten sykebesøk eller deltagelse under fødsel.

For å presisere at det ikke skal gjøres et enkeltvedtak foreslår vi å fjerne setningen om at medisinskfaglig ansvarlig helsepersonell skal gjøre en konkret vurdering før unntaket kan benyttes.

For å sikre at sykehus eller andre institusjoner skal kunne legge til rette for en forsvarlig gjennomføring vil det være hensiktsmessig å gi en plikt til at den som skal på sykebesøk eller delta som ledsager under fødsel på forhånd informerer om at de er bekreftet smittet. En slik plikt kan tas inn som nytt siste punktum i andre ledd.

Videre anbefaler vi at det gis råd om at unntak planlegges med institusjonen for å sikre forsvarlig gjennomføring.

Nytt forskriftsforslag:

§ xx - Unntak fra isolasjon ved alvorlig sykdom eller fødsel

Personer som er i isolasjon jf. § 7, kan få unntak fra isolasjonstiden for å
a. besøke nærstående som er alvorlig syk eller døende

b. delta som ledsager under fødsel

For at unntaket i første ledd skal kunne benyttes kreves det at besøket eller deltagelse under fødsel kan gjennomføres på en smittevern­faglig forsvarlig måte. Den som får unntak etter første ledd skal informere institusjonen som skal besøkes før ankomst.

Som nærstående jf. første ledd bokstav a regnes ektefelle, samboer, kjæreste, barn, søsken, foreldre, besteforeldre, svigerforeldre eller andre personen har en nær personlig tilknytning til.

Unntaket fra isolasjonsplikten gjelder kun i det tidsrommet besøket som nevnt i første ledd gjennomføres. Isolasjonsplikten vil ellers gjelde.

Personer som er unntatt isolasjon skal så langt som mulig unngå nærkontakt med andre. Transport til og fra institusjonen må gjøres på smittevern­faglig forsvarlig måte.

Forslag til råd for publisering

Besøk av pårørende/ledsager med påvist covid-19

Sykehus og sykehjem

I spesielle situasjoner som ved fødsel og alvorlig sykdom, bør sykehus og sykehjem tilrettelegge for at pårørende/ledsager kan delta i fødsel og komme på besøk, også når pårørende/ledsager har testet positiv for SARS-CoV-2. I spesielle avdelinger i sykehus, eksempelvis hematologiske avdelinger, transplantasjonsenheter, bør disse utarbeide egne råd for besøk basert på lokale risikovurderinger.

Rutiner for hvordan besøk kan gjennomføres bør utarbeides i samarbeid med smittevern­personell lokalt basert på lokale risikovurderinger og forhold.

Besøk må avtales med avdelingen hvor pasienten ligger og besøk må organiseres av avdelingen i forhold til mottak av pårørende/ledsager, informasjon om bruk av personlig beskyttelsesutstyr og opplæring i bruk og hvor på- og avkledning kan skje.

Bruk av personlig beskyttelsesutstyr

Ved besøk til pasient som ikke er smittet, må smittet pårørende/ledsager benytter munnsbind.

Pårørende skal gå direkte til den avdelingen hvor pasienten ligger og ikke oppholde seg i felles arealer.

Ved besøk når både pasient og besøkende er smittet, trenger ikke besøkende å benytte beskyttelsesutstyr inne på pasientrommet, men følger ellers rådende i avsnittet ovenfor.

Når pårørende/ledsager ikke er smittet, men skal besøke smittet pasient/beboer, følges lokale rutiner beskrevet i infeksjonskontrollprogrammet som ved besøk til pasienter med andre smittsomme sykdommer.

Transport

Pårørende/ledsager skal ikke ta offentlig transport. I spesielle situasjoner, eksempelvis hvor pårørende/ledsager har nedsatt mobilitet kan det vurderes av kommunen å bistå med rekvirering av bil gjennom Pasientreiser HF.

Besøk av pårørende/ledsager til pasient/beboere med påvist covid-19

I spesielle situasjoner som ved fødsel og alvorlig sykdom, bør sykehus og sykehjem tilrettelegge for at pårørende/ledsager kan delta i fødsel og komme på besøk selv om pasient/beboer er smittet av covid-19. Sykehus og sykehjem har rutiner for besøk hos smittede pasienter/beboere der eget infeksjonskontrollprogram følges.

Helsedirektoratets konklusjon

Besvarelsen inneholder en presisering av forslag til unntak fra isolasjonsplikten ved besøk til fødende eller alvorlig syke/døende pasienter. Det er utarbeidet konkrete råd for slike situasjoner der det er påvist covid-19 smitte enten hos pasienten eller den besøkende.

Vedlegg

Innspill fra FHI

Oppdragstekst:

Bakgrunn

Helse- og omsorgsdepartementet viser til «Forsert svar på covid-19 oppdrag fra HOD 619 – råd og anbefalinger – forsert besvarelse om

unntak fra isolasjonsplikten». Det er ønskelig å sørge for at besøk til fødende og alvorlig syke/døende pasienter kan gjennomføres slik omtalt, og det er derved behov for å gi smittevernfarende råd til institusjonene og den enkelte.

Etatenes utkast til forskriftsregulering av det foreslåtte unntaket synes å legge opp til at det skal fattes enkeltvedtak, jf. andre ledd som lyder:

Unntaket fra isolasjonsplikten gjelder bare dersom besøket kan gjennomføres på en smittevernfarende forsvarlig måte. For at unntaket skal kunne benyttes må det gjøres en konkret vurdering av medisinskfarende ansvarlig helsepersonell.

Det fremgår imidlertid ikke noen nærmere vurderinger av hvem som skal fatte et slikt vedtak og regulering av klageadgang osv. Departementet er usikker på om etatene har hatt til hensikt å stille krav om at det skal fattes enkeltvedtak eller om det vil være smittevernfarende tilstrekkelig med en generell unntaksbestemmelse uten krav om at det skal fattes enkeltvedtak.

Oppdrag

Det bes om at det forberedes for publikasjon konkrete smittevernråd i de tilfeller det skal være besøk til fødende, alvorlig syke/døende pasienter, hvor det er påvist smitte med covid-19 hos enten pasienten eller den besøkende. Rådene må omfatte råd om tiltak ved transport, og råd til institusjonene (kommunale helseinstitusjoner, helseforetak), samt til den enkelte.

HOD ber etatene vurdere om det er smittevernfarende forsvarlig at unntaket utformes uten at det stilles krav om at det skal fattes enkeltvedtak. Det bes i så fall om et nytt utkast til forskriftsregulering med vilkår som skal stilles for at unntaket kan anses oppfylt. Det bes også om forslag til tidspunkt for ikrafttredelse av unntakene.

Frist: 9. februar

Kontaktpersoner: Siri Helene Hauge siri-helene.hauge@hod.dep.no

Tjaarke Hopen: Tjaarke.Hopen@hod.dep.no

Vi ber om at kontaktperson i Helsedirektoratet oppgis i svaret.

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering

- FHI foreslår at covid-19 positive besøkende/ledsagere kan komme på besøk/ være ledsagere til fødende, alvorlig syke, døende.
- I oppdrag nr. 619 datert 09.02.2022 har FHI gitt smittevernråd i de tilfeller det skal være besøk til fødende, alvorlig syke/døende pasienter, hvor det er påvist smitte med covid-19 hos enten pasienten eller den besøkende. Det henvises til dette oppdraget for konkrete råd til helseinstitusjoner, råd om bruk av beskyttelsesutstyr og råd om transport.
- FHI anbefaler ikke at det må gjøres enkeltvedtak i de tilfeller det er aktuelt at personer med påvist smitte skal på besøk/ være ledsagere til fødende, alvorlig syke eller døende.

Vurdering

Dette oppdraget er to-delt hvor den ene delen som gjelder utarbeiding av konkrete smittevernråd hvor ledsager eller besøkende har fått påvist smitte av covid-19 når de skal ledsage fødende eller besøke alvorlig syke/døende pasienter. FHI har utarbeidet konkrete smittevernråd til helseinstitusjoner, for bruk av beskyttelsesutstyr og råd ved transport til helseinstitusjon. Rådene er gjort rede for i oppdrag HOD 619 og dokumentet omfatter også besøk til smittet pasient.

Den andre delen av oppdraget henviser til en forsert besvarelse av oppdrag HOD 619 hvor det anbefales at det innføres unntak fra covid-19-forskriften §7 for at slike besøk skal kunne gjennomføres og det stilles spørsmål om det er smittevernfaglig forsvarlig at et slikt unntak ikke behøver omfattes av krav til enkeltvedtak.

FHI mener at det er smittevernfaglig forsvarlig at slike unntak kan gjøres uten krav til enkeltvedtak. Begrunnelsen for dette er at besøk til alvorlig syke og ledsager til fødende er av svært stor personlig betydning for de det gjelder. Erfaringer fra flere norske helseinstitusjoner hvor det har vært lagt til rette for slike besøk i lengre tid har vist at dette lar seg gjennomføre på en måte som ivaretar godt smittevern.

FHI anbefaler at et unntak fra covid-19-forskriften §7 innføres så snart som mulig, dersom isoleringsplikten opprettholdes.

